

KOČEVSKI SLOVENEK

Izhaja vsakega 5., 15. in 25. dne v mesecu; če je na tak dan praznik, dan prej. — Pos. števil. 1.— din.; letna naročnina 30 din., v zamejstvu 60 din. — Poštno-ček. rač. št. 17.785
Oglasi po ceniku. — Izdaja konz. lista, čigar predst. je Karel Škulj, župnik v Dol. vasi pri Ribnici. — Urednik Andrej Struna, Kočevje. — Tiska tiskarna J. Pavliček, Kočevje

Vzljubimo in podprimo Slovensko Stražo!

Pridobitev svobode in lastne države je po svetovni vojni mnoge narode več ali manj uspavala. Predali so se z veseljem in užiteknotranjim borbam, premnogokrat so pa pozabili v teh bojih na glavni problem, na načrtno narodno vzgojo in na reševanje določenih narodnoobrambnih vprašanj ter zdravljenje ran, ki jim jih je zasekala neprijazna in raznarodovalna preteklost stoletij, ko so jim vladali tuji režimi. Ko je nastopil veliki ter usodni čas življenjske preizkušnje vseh narodov, se je porodilo pri vseh teh narodih bridko spoznanje, da so v dvajsetih letih svoje svobode in državne samostojnosti marsikaj delali, se za marsikaj borili in bili med seboj, a da so pozabili na svojo najvažnejšo nalogo, da je treba vsako minuto in vsako sekundo porabiti za to, da ostane in postane narod vedno zavednejši in odpornejši. Vso skrb za narodno vzgojo so prepustili državi in šoli, sami so se pa predali drugim raznim važnim in nevažnim nalogam.

Slovenci smo se še o pravem času vzdramili in obnovili svojo narodnoobrambno organizacijo Slovensko Stražo. Njena poglobitna dolžnost je, da z vsemi sredstvi razgiba slovenskega človeka do močne narodne vesti, narodne zavesti, ponosa in zanaša. Nobenemu narodu niso te duhovne in moralne odlike tako potrebne kakor Slovencem, ki so med vsemi narodi v Evropi in narodno prometnega vidika gospodarji najvažnejšega in najugodnejšega ozemlja, zaradi mednarodno politične lege pa tudi izredno ogroženega. Ta dvojna značilnost naše rodne grude je bila in je naša usoda. Spoznanje te usodnosti našega narodnega ozemlja je narekovalo našim pradedom, dedom in očetom, da so se — če ne docela zavestno, pa podzavestno — vedno in zopet borili za združenje z jugoslovanskim jugom. Zato je le prirodno, da so Slovenci bili, so in bodo najboljši državljani Jugoslavije in nepopustni borci za usodno povezanost Jugoslovancov.

To je naš drugi veliki ideal, ki mu hoče Slovenska Straža zvesto in živo služiti.

V usodnem zgodovinskem razdobju pa je glavna naloga naše narodnoobrambne organizacije, da širi in pogloblja v slovenskem človeku predvsem spoznanje in živo razumevanje za vrednote, ki jih mora vsak zdrav in zaveden narod bolj ceniti in spoštovati kakor življenje samo, če hoče sebi ohraniti življenjsko osnovo za svojo organsko rast. Kruta resničnost naših dni nam dovolj zgovorno izpričuje, da postane narod suženj, če ljubijo njegovi člani življenje in dobrine tega sveta nad vse. Narod, ki ni pripravljen braniti, če je treba, dediščino svojih očetov tudi z največjimi žrtvami, je že vnaprej izgubljen. Kdor razume stisko in potrebe časa, se zaveda tudi edinstvene velike naloge zgodovinskega trenutka, da mora krepiti v narodu zlasti to obrambno zavest. Ni je življenjsko preizkušene modrosti, ki bi se mogla kosati s svetopisemsko. Nikdar kakor danes v času preizkušnje značajnosti posameznikov in narodov nismo imeli prilike, da se poglobimo v smisel svetopisemske resnice: „Kdor ljubi svoje življenje, ga bo izgubil, in kdor sovraži svoje življenje na tem svetu, ga bo ohranil za večno življenje.“ (Sv. Janez, 12, 15). Versko moralni pomen te ve-

ličastne resnice nam je jasen in ga dobro razumemo. Ne pregrešimo se proti svetosti resnice, če ji skušamo dati ne le versko moralni, marveč tudi politični smisel. Kar velja iz versko moralnega vidika za posameznika, drži tudi v polni meri za narod, če napolnimo to resnico s politično vsebino. Narod, ki bi v današnjem krutem zgodovinskem trenutku iz ljubezni do življenja in iz strahu pred žrtvami ne hotel braniti večjih vrednot, kakor je življenje ali celo kakšna trenutna gospodarska dobrina, bo vse izgubil. Izgubil bo svobodo, državno samostojnost, zemljo očetov, vsako možnost kulturne in gospodarske rasti. In nobenega jamstva nima, da ne bo izgubil tudi svojega golega življenja, ki ga bo narod to pot žrtvoval za tuje interese.

Slovenska Straža se svojih velikih in težkih nalog v polni meri zaveda. Že dosedanje njeno delo ima znatne uspehe. Da bi okrepila narodno in državljansko zavest, je pokrenila razne narodno-vzgojne in narodnoobrambne akcije. Z uspehom je izvedla tri narodne zbirke za severno mejo in kočevske Slovence. Izdala je zemljevid slovenskega narodnega ozemlja. Danes ga ima že skoro vsaka slovenska hiša. Vsak zaveden narod ljubi zemljo svojih pradedov ne le, ker mu je dobra mati, ki mu kruha daje, marveč ker je z njo duševno povezan in pijan njene lepote. Da bi še bolj poglobili v vsakem našem človeku narodni ponos, smo izdali knjigo „Slovenija in Slovenci“. Najbolj se je priljubila našemu ljudstvu poletna narodno socialna akcija naših akademičark, ki jo je Slovenska Straža gmotno in moralno podprla. Otroška poletna zavetišča ostanejo vsakoletni poletni program ženske akademske podružnice SS, ki se bo tudi letos izvedla še v večjem obsegu kakor lani. V kratkem izdamo priročno knjižico za našega vojaka, čitanko za slovenskega otroka, serijo zares umetniških velikonočnih razglednic. Posebno pozornost hočemo posvetiti tudi nabožni knjigi za prekmurske in kočevske Slovence.

Delo Slovenske Straže je veliko in vsestransko. Naša javnost mora vedeti, da imamo danes vsaj skromno delovno osnovo za načrtno narodnovzgojno in narodnoobrambno delo. Potrebno je še, da postane Slovenska Straža najpriljubljenejša organizacija našega ljudstva, ker mu je v današnjem usodnem času tudi najbolj potrebna. Slovenci bodo mogli le tedaj trditi, da imajo narodnoobrambno organizacijo, ki je njih dostojna, ko bo vsak zaveden Slovenec smatral za svojo prvo vestno dolžnost, da je njen član. Svoj veliki cilj dosežemo, ko bo ta organizacija med nami tako zasidrana in priljubljena, da se jo bomo spomnili ob vsaki priliki z zbirko prispevkov, ob krstih, birmah, porokah, narodnih prireditvah. Slovenci smo sicer reven narod, a imamo med seboj vendar precej petičnikov. Ko se bodo ti zavedli svoje dolžnosti, da morajo od svojega letnega dohodka prispevati zares primeren znesek tudi za narodne namene, in bodo žrtvovali po svojih močeh za našo narodnoobrambno organizacijo, tedaj bomo videli, da je naš narod zdrav in zaveden. Znano je, da ne prepuščajo drugi narodi prosti volji gospodarstvenikov, da za narodne namene žrtvujejo ali ne, marveč jih k temu prisilijo in kratko in malo določijo njihove prispevke po premoženjski moči.

Tega sredstva bi se mogla poslužiti tudi naša oblastva. Večjo narodno zavest pa pokažemo, če sprejememo in izvršujemo te narodne obveznosti prostovoljno. Poznamo narode, ki so znali svoje člane tako vzgajati, da ne pozabijo na razne narodne ustanove in narodnoobrambne organizacije niti v svojih oporokah. Ko bo tudi Slovenska Straža deležna med našim narodom take ljubezni, tedaj bomo smeli govoriti in pisati, da smo Slovenci zares ponosen, zaveden narod. Pričakujemo tudi, da bodo odslej javne ustanove, zlasti slovenske občine in denarni zavodi, izdatnejše podprle idealno stremljenje narodnoobrambne organizacije.

Ljubezen in denarne žrtve za Slovensko Stražo niso potrebne le danes, ko nam jih kruta resničnost naravnost vsiljuje. Naj nas vse prešine zlasti zavest, da potrebuje vsak narod vedno in zopet svojo narodnoobrambno organizacijo, ki mora biti na taki višini, da je naroda in države dostojna. Vsak živ organizem je izročen umiranju in celo smrti, če ne izrabi trajno in vsak trenutek vseh svojih sil, da si ohrani zdravo in bujno življenje. To je pa življenjska naloga naše narodnoobrambne organizacije. Zato vzljubimo in podprimo Slovensko Stražo po vseh svojih močeh!

Dajte nam zemlje!

Tako kliče naš slovenski človek na Kočevskem. Zemlje je toliko neobdelane, a ljudi, ki so željni dela, lačni kruha, tudi veliko. To stanje kaj lepo osvetljuje sledeči dogodek zadnjih dni. Prišel je — družinski oče k — županu po krušno karto, kar mu je slednji odrekel, češ „saj si pridelal dovolj žita“. — mu odgovori, da ga ni mogel pridelati, kajti njegov sosed, ki je pa nakaznico za moko dobil, mu ni hotel dati zemlje v najem, da bi jo obdelal. V celi Sloveniji ni toliko neobdelane zemlje kot ravno na Kočevskem. Dognano je, da je od vseh opuščeni posestev v Sloveniji 80% na Kočevskem. Koliko je tu izseljenih družin, ki so odšle v svet za drugim poslom, ostali so le stari ljudje in ko ti odmro, ostane hiša prazna. Kei se nikdo ne vseli, začne stavba razpadati, zemljo pa prerašča divjina. Vsako opuščeno človeško stanovanje pa pomeni izgubo na ljudeh, na vasi, na delu in splošnem blagostanju. Po podatkih je 1926 bilo na Kočevskem 4495 hišnih števil, uradno štetje 1931, ki so ga vodili Nemci pa izkazuje 3807 nastanjenih hiš. Razlika v tako kratkem času je silna, saj znaša 688 hiš manj. Zasebno štetje je našlo leta 1938 pa 4586 hiš, praznih od teh po 999. Od teh je 394 hiš takih, ki so še uporabne, 60 pa so prazne tako dolgo, da se že rušijo. Statistika pravi, da je po kočevskih v narodno mešanih vaseh obljudenih 76%, a praznih in zrušenih 23% hišnih števil.

Prazna hiša znači umrlo življenje družine, znači zapuščeno zemljo, saj opuščene koče brez zemlje ni. Nekdaj živo delo in razvoj človeštva v raznih smereh, sedaj pa mrtva samotnost, ki diha smrt. Zraven pa je slovenska družina z več otroci, ki si tako želi dela, da si sam z lastnimi žulji in znojem pridobi potrebni živež; a kaj, ko ne pride do koščka zemlje, mu je ne dajo, raje puste v pušči zemljo, v razpadanju hišo! Slovenec ne mara miloščine, ne mara ničesar zastoj, odslužil se bo z delom ali

pa bo odrajtal zahtevano najemnino prav rad, a najboljša volja mu tega ne ostvari.

Tako pa se razpodi slovenska družina na vse strani, kjerkoli se dobi kak košček zaslužka. Eni v gozd, drugi za hlapca in deklo, tretji v tovarno, oh, kjer pač se da izbiti vsaj skromen obstanek. In vendar slovenska roka zna izvaliti iz matere zemlje toli dobrin kot nikdo. Ne štedi ne časa, ne znoja, ne truda, nič prav nič. Obdeluje jo z vso ljubeznijo, hvaležen jej je, da bi jo čuval kot svoje dete v zibelki. Srce mu krvavi, ko hodi po teh puščah, ko gleda zanemarjene grive, ko šteje v duhu, koliko oblojenih voz sena, žita, krompirja bi se dalo v lepi jeseni speljati s teh mrtvih plohi! Kot lesni trgovec šteje množino vode, ki v padcu gre neizkoriščena svojo pot, tako naš človek šteje vozove in kg živil, ki se niso dvignili iz matere zemlje, ki bi jih rada podelila svojemu sinu.

In kdaj je bilo to vprašanje bolj pereče kot je danes, v času nakaznic za moko in kruh. Mi se pehamo po občinskih uradih za nakaznice, a hodimo po praznih plohad, ki bi dale, če ne dovolj, pa vsaj dokaj živil. Tako ne sme več naprej! V interesu našega okraja je, da se vsakega prisili k obdelovanju zemlje. Že v letu 1939 in ponovno 1940 je naša slovenska kmetijska zbornica pokrenila akcijo za prisilno obdelovanje neobdelane zemlje in Slovenska Straža na Kočevskem je od početka svoje ustanovitve povdarjala to perečo potrebo, a doslej še ne vidimo, da bi se premaknilo to vprašanje na boljše. Letos pa pričakujemo, da bo v množini zakonov, uredb in odločb, bodisi državnih, bodisi banovinskih prišel čimprej zakon, ki bo to veliko in važno vprašanje rešil kar na kratko. Kdor noče svoje zemlje obdelovati, jo mora odstopiti javni upravi, ki jo bo dala tistemu, ki jo hoče izkoristiti. Kako to tehnično izvesti? To bo lahko delo. In sad take odredbe bo tako otipljiv, kot malokateri zakon — sad bodo obloženi vozovi polni zlate pšenice, ječmena, rži, koruze, obloženi vozovi krme in težki koši krompirja, repe in svinjske piče, pa zdrava družina žuljenih rok toda rdečih lic in veselega srca. Pohitite vsi, ki vodite v teh težkih dneh naše

gospodarsko in narodno življenje z nasvetovanimi odredbami!

Mi prosimo, čakamo, hočemo!

—rše Miroslav: 1

Strossmayer

V tistem času, ko je premeteni kancelar Metternich v obrambo starega reda koval vedno nove verige narodom, se je na Hrvatskem rodil mož, ki je vse svoje življenje posvetil pravi svobodi svojega naroda. Dne 4. februarja se je namreč rodil v Osijeku vladika dr. Josip Juraj Strossmayer, ponos Hrvatske, vzvišeni svečenik in prosvetitelj, brambovec narodnih pravic, podpornik književnosti in umetnosti sploh. Bil je mož, ki je vnmal z besedo in dejanjem srca za jugoslovansko idejo; ta se je krepila v njegovem trajnem boju z narodnim nasprotnikom.

Strossmayerjev praded je bil prišel kot častnik iz Gornje Avstrije v Slavonijo in se naselil v Osijeku, kjer si je izbral za življenjsko družico zavedno Hrvatice. Njen sin je bil oče Josipa Jurija, o čigar materi moremo poudariti, da je imela nedvomno velik vpliv na otrokovo narodno vzgojo. Ko je doraščal, je po njeni pobudi najraje prebiral Karadžičeve srbske pesmi in Reljkovičevega Satira.

V narodnem oziru pa je še bolj vplivala nanj doba, v kateri je doraščal, uril svoj um in jeklenil svoj značaj ter se usposabljal za poznejšega hrvatskega narodnega tribuna. Ravno tedaj, ko je vstopil na osiješko gimnazijo, to je leta 1826, je bila madžarizacija na pohodu. To je rojstno leto madžarske narodne prebujenosti — in tudi narodnega šovinizma. Madžari so začeli gojiti svoj jezik, toda vsiljevali so ga tudi Hrvatom in stregli narodni Hrvatski samobitnosti po življenju. Izrabili so hrvatsko popustljivost in diktirali uvedbo madžarščine v vse šole in urade.

Tedaj se je v nekaterih možeh vzbudila speča narodna zavest: trdno so se oklenili ilirske ideje, ki je Hrvate naravnost rešila narodne smrti; kajti leta 1836 so skušali

Madžari na zajedniškem saboru za vselej pokopati hrvatsko narodno individualnost. To bi se bilo tudi zgodilo, da ni dr. Ljudevit Gaj predramil Hrvatov z ilirskim gibanjem. Toda borbe še ni bilo konec; ona se je šele pričela. Hrvatje so morali biti ves čas na braniku.

V tej pomembni dobi je mladi Strossmayer končal gimnazijo, zatem je vstopil v bogoslovje in je v Budimpešti položil doktorat iz filozofije. Bivanje v Budimpešti je bilo zanj zelo važno, ker je tu prišel v stik z očetom vseslovanske ideje Janom Kollarjem in se še bolj utrdil v narodni zavesti. Leta 1842. je na dunajskem Avguštinju postal doktor teologije. Vrnivši se v domovino, je nastopil mesto profesorja semenišča v Djakovu. Pet let pozneje pa je postal dvorni kaplan in ravnatelj v Avguštinju na Dunaju, kjer je prebil burno dobo revolucijskega leta 1848. Tedaj se je seznanil s politikoma Riegrom in Palackim, od katerih se je navzel ideje o federativni ureditvi avstro-ogrske monarhije. Izprevidel je, da je rešitev Hrvatske mogoča le v moralni zajednici avstrijskih Slovanov. Na Dunaju je leta 1849. predaval kanonsko pravo, a še istega leta je bil imenovan za škofa v Djakovu in bil ustoličen leta 1850., ko mu je bilo 35 let.

Sedaj mu je bila dana prilika, da razvije vse svoje zmožnosti in znanje v prid narodu, toda pokopati je moral za nekaj let vse visoko leteče misli radi nastopa Bachovega absolutizma, zaradi katerega so bili ravno Hrvati najbolj prizadeti. Ban Jelačić je kot cesarski general leta 1848. užugal Madžare, rešil dinastijo in habsburški prestol in v Italiji se je pod maršalom Radetzkiem borilo 35 tisoč hrvatskih graničarjev. Samo na Ogrskem je padlo v bojih 8552 Hrvatov. In kaj so dobili (Hrvatje) za plačilo za vse velike žrtve? Bachovo strahovlado, oprto na policijo in žandarje, na ovadustvo in vohunstvo. Zacvetela je germanizacija. Policija je prepovedala peti narodne pesmi, v vse državne urade so uvedli nemščino, hrvatske uradnike so odpuščali iz služb, na njihova mesta pa so prišli Nemci in ponemčeni Čehi. V vse, tudi v ljudske šole so uvedli nemški učni jezik, hrvatski jezik je bil izrinjen iz javnega življenja; celo hrvat-

† Dekan Anton Skubic: 7

Zgodovina ribniške župnije - turški pohodi

Ravno ob času najhujših turških napadov okoli leta 1490. pa so skušale razmere uničiti to domačo ribniško obrt, ki je bila edini vir dohodkov za Ribnico, ako pomislimo, da je poljske pridelke leto za letom uničeval Turek. Razvile so se zadrage ali cehi po mestih, ki so dobile izključno pravico do rokodelstva, prišla pa je tudi prepoved trgovanja po deželi, ki se je tudi omejilo na mesta in trge. Ko so obrtniki postali poseben stan z velikimi privilegiji in pravicami, in kmet ni mogel več prosto trgovati in kupčevati s svojimi pridelki in izdelki, pa jih niti ni smel na mestnem trgu več razpoložiti na prodaj, ako ni pripadal k organiziranemu čehovstvu, je morala domača obrt propadati.¹ Kočevcem in Ribničanom je žugal gospodarski propad.

Tedaj pa je cesar Friderik III. leta 1492. Kočevcem in Ribničanom izjemoma dovolil, da si smejo s krošnjarjenjem služiti kruh, ker se vsled turških napadov s poljedelstvom niso mogli več preživljati. Trumoma so namreč kmetje zapuščali svojo zemljo in svoje dvore, si iskali zaslužka v mestih in trgah ali pri kupčiji, ker so jim vedno vse, kar so prideli, ugrabili tuji roparji. Prišlo je tako daleč, da so ljudje resno mislili popolnoma zapustiti svojo domovino in si drugod poiskati mirnejših selišč.² Omenjena listina cesarja Friderika pa je rešila Ribničane pred gospodarskim propadom.

Kranjska je pa po teh turških napadih tako obubožala, da so stanovi izjavili, češ da dežela

ne more nositi splošnih davkov in naklad za obrambo, pač pa hoče plemstvo in duhovščina storiti svoje. V ribniškem okraju je poleg tega vsled slabe letine vladalo še pomanjkanje, tako da je dal cesar Maks dne 29. oktobra 1493. Gašperju Raybarju nalog, naj Ribničanom posodi semena za setev,³ ker niti teh niso imeli. Vsled teh vednih turških napadov celo nekateri župniki niso hoteli bivati v Ribnici, ampak so dajali faro in posest kar v najem svojim vikarjem, sami pa so stanovali drugje. Tako je dal ribniški župnik in nad-djakon Peter pl. Bonhomo dne 7. aprila 1497 svojo župnijo v najem vikarju Matiju Sternu z vsemi pravicami in bremenami za tri leta proti plačilu 32 ogerskih dukatov dobrega zlata. Pristavila pa sta pogodnika tudi pogoj, da se ta najemnina zniža, ako zopet priderejo Turki in napravijo škodo na župnijskem svetu,⁴ kar se je res zgodilo še isto leto. O sv. Juriju leta 1500 pa je dal Bonhomo ribniško župnijo zopet za eno leto v najem Erazmu Valpurgerju pod istimi pogoji kakor prej.

Kakor poroča Valvazor, se je leta 1497, na predvečer sv. Lovrenca prikazal na nebu komet z mogočno veliko metlo ali repom, kar po takratnem ljudskem umevanju ni pomenilo nič dobrega. Res je bila kranjska dežela to leto hudo tepena od Turkov, zlasti okolica Ribnice, Cerknice in Logatca, celo do Vrhničke je bilo vse opustošeno.⁵ Videti pa je, da je imela ribniška dolina odslej nekaj let mir pred Turkom. Meseca maja leta 1522, pa so vdrli Turki v dolino Pivke na Notranskem. Na cvetno nedeljo so Turki nena-

doma napadli župnijsko cerkev v Slavini, kjer je bilo ljudstvo zbrano pri sv. maši. Mašnika, ki je čital trpljenje Kristusovo, so potegnili izpred oltarja in ga umorili. Z njim vred je bilo tudi veliko vernikov posekanih. Potem so se spustili skozi Postojno, Cerknico, Ribnico, Kočevje in Hrovačo proti domu.⁶ Narodna bramba se je sicer hitro zbrala in jo udrla za roparji, pa jih ni dohitela. Roparski napad se je izvršil z veliko naglico v treh dneh, vendar je prišlo več tisoč Slovencev v turško sužnost, kakor v prejšnjih letih, imamo tudi pred seboj le ropanje obmejnih Turkov, katerim je to pot načeloval Ferhadbeg. Ta turški napad popisuje v verzih Jožef Lamberg, grof na Ortneku. Ti dogodki so izpodbodli nadvojvoda Ferdinanda, da je zopet nekoliko poskrbel za obrambo meje na jugovzhodu. Na turško mejo je poslal ogleduhe, ki so imeli poročati o vsakem gibanju turških čet. Grofa Nikolaja Salma je postavil za poveljnika avstrijski vojski, ki je zasedla nekatere hrovaške gradove in trdnjave. Tudi narodna bramba se je znova uredila in vadila v orožju. Meseca septembra 1522. je sporočil grof Salm koroškemu deželnemu glavarju Vidu Welzerju, da je pričakovati novih turških napadov. Zato naj mesta trgi, duhovščina in plemstvo zberejo kar največ vojakov in naj jih pošljemo proti Metliki, kjer jih pričakuje Salm s svojimi četami. Vse te priprave pa niso mogle zadržati Turkov, ko so leta 1523. zopet neusmiljeno oplenili metliško okolico.⁷

⁶ Valvazor IX. 52. Popisuje ta napad Lamberg takole: „Da aber Khayser Maximilian gestorben war Thuet der Türkh grossen Straiff darnach im zway und zwanzigsten Jahr das geschah am Kharst zu Slavign überfüel Er das Volk am Palm-Sontag, wie der Priester den Passion in der Khierchen sang, vill Volckhs füert Er weckh mit Gedrang und zag ab durch das Land Krain für die Reiffniz auf Gottschee hinein durch das Gebürg in Grabathen Landt.“

⁷ Gruden 562.

³ Dimitz II., 5.

⁴ Izv. muz. dr. II., 87.

⁵ Valvazor XV., 393: „Es ward auch in diesem Jahr das Land Grain mit dem Türkischen Verwüstungs-Besem eben hartgestrichen Wovon insonderheit die Gegent bey Reiffnitz, Cirknitz, Loitsch dicke Striemen bekommen, sintemal daselbst Alles biß Oberlaibach verwüstet worden.“ Prim. Dimitz II., 7.

¹ Gruden 406.

² Gruden 336.

ska narodna trobojnica je bila prepovedana. — Lahko si mislimo, kako je to desetletje vplivalo na zavednega Strossmayerja. Toda nobena stvar nima obstanka, ki je zgrajena na nasilju in krivici. Absolutistična Avstrija je podlegla v lombardskih nižinah leta 1859. A tudi avstrijski tlačeni narodi so se dvignili, da zahtevajo svoje pravice. V pomnoženem državnem svetu je hotel cesar Franc Jožef razpravljati le o zboljšanju financ. Toda poslanci so odklonili in predložili svoje pogoje. Tedaj je nastopil vladika Strossmayer za narodno ravnopravnost in za federalizacijo monarhije. Zahteval je zedinjenje Dalmacije z Hrvatsko, oprt na zgodovinski razvoj. Nadalje je zahteval takojšnjo uvedbo hrvatskega jezika v šole in urade. Splošno je zastopal stališče: enake dolžnosti, enaka bremena, enake pravice!

Dosegel je, da je na Hrvatskem bana Cerinija zamenjal vrli rodoljub podmaršal baron Sokčević, ki je takoj uvedel hrvatski uradni jezik; hrvaščina je dobila svoje naravne pravice v šolah. Ustanovili so svoje narodno glasilo „Pozor“, ki izhaja pod imenom „Obzor“ še dandanes. Dne 10. prosinca 1860 je Strossmayer sprožil misel o ustanovitvi Jugoslovanske akademije, ki naj bi pomagala zediniti boljše duhove vseh južnoslovenskih narodov; odprta je bila na slovesen način leta 1867.

Nikakor pa mu ni bil pri srcu samo kulturni napredek in splošen dobrobit Hrvatov, temveč tudi drugih Slovanov v Avstriji. Dne 24. septembra 1860 se je v državnem svetu z vso odločnostjo zavzel za njihovo ravnopravnost. „Vlada ima dolžnost, skrbeti za to, da se jeziki, ki so brez lastne krivde zaostali, omikajo in povzdignejo do višje stopnje, pa tudi vpeljejo v javno življenje. Bolj razviti jeziki ne smejo stesnjavati manj izobraženih.“ („Novice“, 1860, št. 40.) Pri tej priliki je vladika tudi Slovence priporočal prosvetnemu ministru: „Slovenci so kaj izvrsten narod; brez posebne podpore so svoj jezik lepo omikali. Oni zaslužijo, da se ministrstvo kar je moč nanje ozira. Iskreno jih tedaj priporočam in tudi Slovane istrske in dalmatinske, da se njenim jezikom pomaga k dostojnemu razvitku.“ Zahteval je uvedbo domačih jezikov v šole in urade in razglasevanje postav v vseh deželah v narodnem jeziku.

Smučarske tekme v Kočevju

(Nadaljevanje)

V nedeljo 2. marca 1941 je bila razdelitev daril tekmovalcem v ljudski šoli. Že pred določeno uro so se zbrali tekmovalci in prijatelji belega športa. Obenem se je vršil tudi okrožni sestanek za FO in DK kočevskega okrožja. Prišli so res z vseh strani, posebno v velikem številu pa iz Mozlja in Stare cerkve, tako da je bila dvorana polna naše mladine. Te razdelitve se je udeležil tudi pokrovitelj tekem g. Vetrovec Vaclav, ki je izročal darila in čestital poedinim tekmovalcem k lepemu uspehu. Razid tekmovanja je bil objavljen že v zadnji številki „Kočevskega Slovence“. G. ing. Vivod je podal v kratkih besedah uspeh naših tekmovalcev, na kar so prihajali posamezni tekmovalci po diplome in praktična darila. Prehodni pokal, ki ga je podarila Slovenska Straža, je pridobil Kužnik Ludvik za FO Kočevje. Za uvod je podal nekaj misli g. predsednik Kuntara, na kar je spregovoril zastopnik fantovske podzveze g. Demšar, ki je povdaril velik pomen našega dela in navduševal še k nadaljnemu delu za Boga in narod. Za g. Demšarjem je govoril g. Erzar Stanko, ki je v kratkem in jedrnatem govoru navduševal fante in dekleta. Po razdelitvi je povdaril pomen našega dela in tudi pomen tekem g. Havelka. Sledile so skioptične slike o zgodovini FO in DK tekem zadnjih petih let na Kočevskem. To je edinstvena kronika, ki bo še poznim rodovom pričala o našem delu. Pripravljene so tudi skioptične slike o slovenskem dnevu v Kočevju (nad 300 slik), ki nam bodo zopet obudile spomine na one lepe dni. Za zaključek smo zapeli vsi skupaj himno slovenskih fantov. Fantje so bili navdušeni, saj so že te prve okrožne tekme pokazale lepe uspehe, ki se bodo še vsako leto večali. Tekme so dale

našim fantom novega ognja in pokazale, da lahko od naših fantov pričakujemo še marsikaj. Te prireditve so se udeležili tudi starši tekmovalcev. Za tem se je vršil še okrožni naraščajski svet.

Duhovno berilo

2. marca leta 1939. je bil izbran za sv. očeta kardinal Evgen Pacelli, ki si je nadel ime Pij XII. 12. marca istega leta je bil slovesno kronan v baziliki sv. Petra v Rimu.

Mi Slovenci vse premalo mislimo na svojega najvišjega pastirja, namestnika Kristusovega na zemlji. Vsaj enkrat v letu se ga hvaležno spominjamo, ako že ne moremo tega storiti večkrat!

Jezus Kristus je prišel na svet, da reši človeški rod. Zaradi človeka je sam človek postal. Človek je čutno bitje. Cesar ne vidi, to nanj ne vpliva. Zato je Zveličar ostal med ljudmi od jaslac do križa. Da ga vidijo, da ga ljubijo. Ko pa je izkrvavel na križu, ko so njegovo truplo položili v grob, ga niso položili za vedno. Kristus je vstal iz groba in se je začel zopet prikazovati apostolom, da jih potrdi v njihovi veri. Kristus odide v nebo. Dovršil je delo, ki mu ga je določil Oče. Ali predno je odšel v nebo, je postavil sebi vidnega namestnika, svetega Petra. Njemu izroči vrhovno oblast. Da mu ključne nebeškega kraljestva. On naj pase jagnjeta, on naj pase ovce, vernike in njihove pastirje, Kristus sam pa ostane nevidni poglavar vse dni do konca sveta. Sveti Peter je skala, na katero je Kristus postavil svojo cerkev. Kakor je cerkev vidna občina, tako je viden tudi njen poglavar. Kakor je prava Kristusova cerkev le ena, tako je le eden vidni namestnik Kristusov, sv. oče papež, pravni naslednik sv. Petra, ki ga je postavil Gospod. Vso oblast, ki jo je prejel sv. Peter od samega Kristusa, vsa ta oblast preide na njegovega naslednika, sv. očeta. Ker je bil sv. apostol Peter škof v Rimu, zato je naslednik sv. Petra rimski škof.

Papeštvo je toraj božja ustanova. On mora voditi sveto cerkev, zato je v stvarih, ki zadevajo vero in življenje po veri nezmotljiv. Kot človek je lahko podvržen zmoti, ali kot vrhovni učitelj in voditelj sv. cerkve se ne more motiti, ako kaj v tem svojstvu zapove, kaj morajo ljudje verovati, kako morajo živeti.

Kako srečni smo mi katoličani, da imamo takega učitelja! Da smo v tako varnih rokah! Zlasti v teh razburkanih časih, ko se dvigajo razni učitelji in voditelji; ali le eden ima legitimacijo od samega Kristusa, da je naš učitelj in voditelj, sv. oče, papež. Pesnik Byron slika v strašnih potezah vihar na morju, da človeku ledeni kri v žilah. Ali na krovu hodi deček mirno in zaupno, ničesar se ne boji. Vprašajo ga, kako da se ne trese. Deček odgovori: „Ni se mi treba bati, moj oče je krmar.“

Da, oni, ki krmari ladjo sv. cerkve in ladjo našega življenja, je naš oče. Čudovita tolažba v teh razburkanih časih. Držimo se sv. očeta, ljubimo cerkev, ki jo on vodi, ker ta je prava cerkev Kristusova. Ljubimo svetega očeta, molimo zanj redno, zlasti pa sedaj, ko se spominjamo njegove izvolitve in kronanja in iz dna hvaležne duše govorimo: „Ohrani, Gospod, našega papeža Pija XII. Poživlaj in osrečuj ga na zemlji, in ne daj ga v roke njegovih sovražnikov!“

Poročajo

Stara cerkev. 28. februarja je preteklo eno leto, odkar je prišel v Staro cerkev v dušno službo kaplan g. Stanko Erzar. Koliko je v tem času storil dobrega in posnemanja vrednega za dušni in telesni dobrobit slovenski družini, priča njegovo veliko delo. Saj le pod njegovim skrbnim vrtnarstvom je razcvetel slovenski šopek „rožmarina — roženkravta — nageljna“ — to je Prosvetno društvo, Fantovski odsek in Dekliški krožek. V veliki skrbi in plemeniti ljubezni do nas Slovencev pa vestno gleda, da ta šopek ne bo uvenel. Našemu g. kaplanu ob prvi obletnici njegovega službovanja iskreno čestitamo! Bog blagoslavljaljaj in vodi še dalje njegovo delo in ohrani ga še mnogo, mnogo let med nami.

— Prav živahno deluje naše Prosvetno društvo pod vodstvom g. kaplana. Dekliški krožek

je priredil igro „Začarani svet“, ki nam je zelo ugajala. Obisk društvenih članov in prijateljev iz Kočevja in Mozlja na tej prireditvi pa kaže, kako vzajemno delujejo ta tri društva. Dekleta iz Stare cerkve imajo zdaj večmesečni tečaj za narodno vezenje, ki ga vodi domačinka gđ. Roska Škerleva.

Kočevje. Slovensko prosvetno društvo je vprizorilo na pustno soboto in na pustno nedeljo Gogoljevo komedijo „Ženitev“. Sobotne prireditve so se udeležili predvsem številni predstavniki slovenske javnosti in meščani, ki z razumevanjem podpirajo vsako slovensko stvar na Kočevskem. Nedeljsko prireditev pa so obiskali poleg drugih naši rudarji in člani prosvetnih društev iz Mozlja in Stave cerkve. Igralci so pod vodstvom režiserja g. Lazarja igro prav skrbno nastudirali in res dobro podali, posebno Podkolesin, Kočkarov in Tekla. G. režiserju se Prosvetno društvo najlepše zahvaljuje za kulturno in narodno delo, ki ga vrši z režijo akademij in iger.

— Slovensko prosvetno društvo uživa gostoljubnost mestne ljudske šole in ima večino svojih prireditev v njeni dvorani. Vendar je to samo zasilna rešitev vprašanja društvenega prostora. Lastni dom — to mora biti vodilna misel ne samo članov zadruga „Slovenski dom v Kočevju“, ampak vseh kočevskih prosvetarjev!

Mozelj. Agilni Mozeljčani so igrali veselo igro „Pričarani ženini“, ki so jo na pustni torek ponovili v Kočevju. S svojo živahno igro so pridobili vse občinstvo, ki se bo vedno rado udeležilo vsake njihove prireditve.

Rakitnica. Že parkrat je Koč. Slovenec povdarjal naše zadovoljstvo in zahvalo, da je naš cestni odbor započel lepo delo nove ceste pod Homcem. Toda delo pa kar ne gre izpod rok. Že tretje leto se štima komaj dobra četrtnina kilometra ceste. Lani je sneg zastavil gradbo ravno v najvažnejši točki priključku na banovinsko cesto in na Oberstarjevo cesto. Sedaj se je sneg umaknil, led odtajal, je pa stara cesta ob priključkih docela neuporabna. Nemo goče je, da bi ostala tako važna prometna zveza tako dolgo zaprta. Pozivljamo cestni odbor, da dovrši začetno novo cesto; dokler se pa ta ne otvori, pa naj se dosedanja cesta na označenem mestu, kar se je prehitro odkopalo, popravi.

Draga. Županstvo je nabavilo večjo količino nove kornuze, ki jo prodaja po 3:35 din za kilogram. Na vsako osebo je prišlo 30 kg kornuze, najrevnejši so jo nekoliko dobili brezplačno.

Trimesečni gospodinjski tečaj v Novem kotu je v polnem razmahu. Županstvo je napravilo v polni meri svojo dolžnost in sedaj polagamo v tečajnice veliko nado in upanje, posebno v tiste najmlajše, ki spadajo sicer še v ljudsko šolo, a kažejo že sedaj tak napredek, da je uspeh kar zajamčen...

Sodeč po uporabi velike množine drv (eno-razredna šola bi jih imela za dve leti) in drugih, sedaj že redkih in dragocenih dobrot, ki so sicer potrebne za kuharsko umetnost, polaga vodstvo tečaja baje posebno pozornost tej stroki gospodinjске izobrazbe, kar je vsekakor pomembno, če upoštevamo današnje čase. Tudi drugi krajevni činitelji grede tečaju na roko po svojih močeh. Pozabiti ne smemo naše trgovine, ki zalaga tečaj s tistimi predmeti, ki jih tečajnice doma ne premorejo in ki so danes za nas skoraj že luksuz in nedosegljive, ali pa prav težko. Pri tem imamo v mislih belo moko, sladkor itd.

Razen kuhanja se podučujejo tečajnice še v drugih koristnih strokah, n. pr. v šivanju, vezenju, vrtnarstvu, perutninarstvu, higijeni itd. Poleg treh strokovnih učiteljic držita predavanje od časa do časa tudi okrajni zdravnik in agronom.

Struge. Pri nas smo imeli v januarju kmetijsko-gospodarski tečaj, katerega so se udeleževali naši gospodarji polnoštevno. Tečaj se je vršil v prostorih nove šole, ker je bilo preskrbljeno za kurjavo, je bila šolska soba vsakokrat polna vnetih poslušalcev. Upamo, da so si naši gospodarji dobro zapomnili besede in navodila gg. predavateljev in se bodo po njihovih nasvetih tudi v bodoče ravnali, da bodo v teh težkih časih dobro gospodarili in zlasti dobro obdelali vsak košček zemlje, da nam bo dala več kruha. Saj bridko občutimo težo pomanjkanja zlasti petroleja. Pri nas namreč nimamo elektrike in moke. Pri razdelitvi kart za moko za februar so bili nekateri občutno

prikrajšani in upamo, da bo v bodoče bolje, da se bodo dale karte v prvi vrsti onim, ki v resnici nimajo nič svojega pridelka.

V nedeljo dne 23. februarja smo naše skrbi malo pozabili v naši dvorani, kjer smo se pošteno nasmejali. Fantovski odsek je s pomočjo dekliskega krožka priredil igro „Matajev Matija“. Igralci so svoje vloge dobro rešili, posebno je ugajal Matajev Matija v osebi Franceta Obrekarja. Vsa naša društva so se pri svojih sejah ali sestankih spomnila smrti našega velikega voditelja dr. Korošca. Strašna je zavest, da smo izgubili dobrega očeta.

V naš dekliski krožek je posijalo oživljajoče pomladansko sonce. Izvoljen je nov odbor, in sicer: prednica s. Tončko Pogorelčeva, načelnica s. Pugelj Vida, vod. mladine s. Pugelj Karla, tajnica s. Strnad Micka, blagajničarka s. Meglen Pepca, odbornice: ss. Rus Micka, Rus Tončka Ferkulj Marica. Ne, ne bomo držale križem rok, ampak bomo storile vse, da se bo poznal korak naprej v nas in naši okolici, tako smo sklenile.

Novice

Gospodinjski tečaj. V začetku marca se bo pričel v Kočevju trimesečni gospodinjski tečaj, ki ga bo priredila banovina v prostorih Dijaškega doma. Ker v Kočevju že silno dolgo ni bilo nikakega gospodinjskega tečaja, vabimo slovenska dekleta, da se čimprej prijavijo v zavodu za slepo deco.

Tudi dekleta v Mozlju imajo tečaj za venenje, ki kaže prav lepe uspehe. Tečaj vodi gđ. Anica Knolova iz Ribnice.

Notranji pregled

Govor predsednika dr. Kulovca 2. t. m. v Ljutomeru

Govor g. predsednika dr. Kulovca je trajal več kot eno uro. Zanimiv in stvaren govor je bil večkrat ustavljen z viharnim odobravanjem prisotnih, posebno ko je g. predsednik podčrtal zahtevo slovenskega naroda po širši samoupravi in ko je govoril o naši zunanji politiki, ki se uspešno in varno vodi po modrih navodilih Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla.

Ko je govoril o naši notranji politiki, je dr. Kulovec posebno poudarjal važnost sporazuma, ki je našo državo utrdil na znotraj in na zunaj. Pred sklenitvijo sporazuma so nasprotniki naše države govorili — je pripomnil dr. Kulovec —, kako je naša država oslABLJENA zaradi strankarskih sporov, pa so se zelo prevarili, ker nas niso poznali, ker niso vedeli, da nam je bila — Srbom, Hrvatom in Slovencem — zmerom pri srcu sloga in skupnost kraljevine Jugoslavije. (Tako je!) Že se oglašajo željice raznih političnih skupin, ki bi rade prišle do oblasti in ki zato zdaj govore o neki koncentraciji. Vlada narodnega sporazuma je najboljša koncentracija, ker predstavlja ogromno večino našega ljudstva.

Potem je dr. Kulovec govoril o zadnji prenosni vladi in obrazložil nekaj podrobnosti iz naše notranje politike. Prisotne je pozval, naj kakor doslej, tudi poslej slede in zaupajo svojemu političnemu vodstvu, ki je zmeraj bilo in delalo z narodom in za narod ter za dobrobit kralja in države (Živel kralj! Živeli voditelji!) in da ob vsaki priliki podpirajo vlado narodnega sporazuma.

V drugem delu je dr. Kulovec opozoril prisotne, naj ne nasedajo mamljivim besedam in obljubam ljudskih frontašev in plačancev boljševiške kominterne, ki so največji sovražniki ne samo našega naroda, temveč slovenstva sploh. (Dol komunisti!) Mi ne želimo medsebojnega ubijanja in uničevanja, želimo biti in ostati pravi patrioti, dobri Slovenci, dobri Srbi, dobri Hrvati, zvesti in verni svojemu kralju. (To je! Živio kralj!)

Nato je dr. Kulovec govoril o našem zunanjepolitičnem položaju. Delo vlade narodnega sporazuma je v tem, da v dostojanstvu ohrani naš državni mir. Temu cilju je služil tudi zadnji obisk predsednika vlade Cvetkoviča in zunanjega ministra dr. Cincar-Markoviča v Nemčiji in prav tako dr. Cincar-Markoviča na Madžarskem. To svojo politiko bo vlada nadaljevala pod vodstvom našega kneza-namestnika Pavla (Živio knez Pavle!) in naših odgovornih državnih činiteljev, kakor tudi vse vlade narodnega sporazuma. Prebrodili bomo vse težave. Največja korist je zdaj korist države, ki ji moramo vsi služiti in zato podpreti vodstvo države.

Vi vsi, ki ste tukaj navzoči, je nadaljeval dr. Kulovec, ste tudi člani naše narodne vojske. Vi veste, da je naša vojska (Živela vojska!) naše največje orožje miru, pa tudi obramba miru. Zato bomo radi žrtvovali za našo vojsko in ji zvesto služili.

Ob koncu govora so navzoči burno aplavdirali in vzklikali. „Živio kralj!“, „Živio knez namestnik!“, „Živela vojska!“, „Živela kraljevina Jugoslavija!“, „Živel dr. Kulovec!“, „Živelo naše politično vodstvo!“

Nemški poslanik obiskal Zagreb

Ob 10 dopoldne je obiskal generalni konzul Freundt von Heerena, nakar sta se oba odpeljala v prostore nemškega generalnega konzulata v Deželničevi ulici. Ob 11 pa sta se odpeljala v banske dvore, kjer jih je sprejel šef banovega kabineta Šipuš. Obisk von Heerena pri banu dr. Šubašiču je trajal obrog 20 minut.

Po končanem obisku v banskem dvoru je pa obiskal zagrebškega nadškofa dr. Stepinca. Ob 12. je vrnil ban obisk von Heerenu v hotelu, takoj za njim pa nadškof dr. Stepinac. Ob 13. je priredil ban dr. Šubašič kosilo na čast von Heerenu in njegovi gospe, kateremu so razen bana in banice prisostvovali dr. Maček z gospo, podpredsednik HSS inž. Košutič z gospo, glavni tajnik dr. Krnjevič, podban dr. Ivković z gospo, nadškof dr. Stepinac, armadni poveljnik general Petar Nedeljković z gospo, zagrebški župan Starčević z gospo, evangelijski škof dr. Filip Popp z gospo, načelnik oddelka Izidor Škorjač z gospo, konzul dr. Dopfel z gospo, glavni glasbeni ravnatelj dr. Böhm iz Dresdenu z gospo ter industrijalec Empting z gospo. Pri obedu je ban dr. Šubašič pozdravil von Heerena z govorom, v katerem je pozdravil odlično skupino predstavnikov nemškega in hrvatskega javnega življenja in jim od srca zaželel prijetno bivanje v prestolnici Hrvatske: „Potem, ko ste te dni otvorili nemški znanstveni inštitut, ste prišli, ekscelenca, v Zagreb, da s svojo prisotnostjo povečate gledališko umetniško gostovanje saške državne opere iz Dresdenu.“

Razen pokazanega spoštovanja napram mestu Zagrebu, ste s svojim obiskom pokazali, kot predstavnik nemške države, da visoko cenite kulturne vrednosti znanosti in umetnosti.“ Dvignil je čašo v čast, slavo in napredek nemškega naroda in njegovega vodje, pozdravil von Heerena z gospo in zaželel srčno dobrodošlico.

Nemški poslanik je dal ob priliki obiska Zagreba in banovine Hrvatske časnikarjem kratko izjavo, v kateri pravi, da on ni prvi v Zagrebu in da pozna naše kraje, ker je tukaj često potoval. V zadnjem času pa zaradi splošnega položaja ni mogel veliko potovati po Jugoslaviji in je zato šele prvokrat, odkar je osnovana banovina Hrvatska, obiskal Zagreb, kateri mu zelo ugaja. Drugi dan je von Heeren obiskal predsednika dr. Mačka v Kupincu.

Zunanji pregled

Bolgarija pristopila k trojnemu paktu - Nemške čete zasedle Bolgarijo

Naši razlogi za prihod nemške vojske v Bolgarijo so znani. Nemčija in bolgarska vlada sta povedali vsemu svetu, zakaj je Bolgarija

pristopila k trojnemu paktu. Naši ukrepi in naša politika na jugovzhodu Evrope se ravna po teh dveh točkah:

1. Nemčija hoče zgraditi in zagotoviti trajen mir in stalen red za vse čase na jugovzhodu Evrope.

2. Vsi ukrepi Nemčije so storjeni v zvezi z vojno proti Angliji, katera bo, kot je to izjavil Hitler, napadena, kjerkoli se pojavi in preprečili bomo vsak poskus v tem smislu.

Izjava Sovjetske zveze

Kot odgovor na sporočilo bolgarske vlade z dne 1. marca Lavriščevu, poslaniku Sovjetske zveze v Bulgariji, po Altinovu, pomočniku bolgarskega zunanjega ministra, ki pravi, da je bolgarska vlada pristala na prihod nemške vojske v Bolgarijo, da se ohrani mir na Balkanu. Sovjetska vlada izjavlja:

1. Sovjetska vlada se ne strinja z bolgarsko vlado glede pravilnosti njenega stališča, kajti to stališče ne vodi k utrjevanju miru, temveč k razširjanju vojnega področja in k zapletu Bulgarije same v vojno, dasi ima bolgarska vlada morda druge želje.

2. Sovjetska vlada, zvesta svoji mirovni politiki, iz navedenih razlogov ne more nuditi bolgarski vladi pri izvajanju njene sedanje politike nobene pomoči.“

Sovjetska vlada misli, da mora to izjavo dati zaradi tega, ker se po bolgarskem tisku neovirano širijo glasovi, ki svojevoljno tolmačijo politike Sovjetske zveze.

Različnost nemške in sovjetske politike

Ta izjava je prava senzacija, ker prvokrat odkrito priznava različnost nemške in sovjetske politike na Balkanu in pri tem poudarja, da nemška politika računa o vseh potrebnih ukrepih pri izvajanju svoje politike. V zvezi s takšnim stanjem se poraja vprašanje o nadaljni politiki rajha na Balkanu. Ali bo nadaljevala nemška vojska svoje načrte na Balkanu? To vprašanje je že snoči bilo postavljeno službenim krogom. Odgovorili so, da je to stvar vojske in da na to vprašanje ne morejo odgovoriti. Danes izjavljajo, da so odnošaji med bolgarsko in nemško vojsko odlični in da je Nemčija poslala svojo vojsko v Bolgarijo, ker je ona sama to zahtevala, Nemčiji pa je bila dolžnost, da nudi polno pomoč mali državi, obdani od nevarnosti. Nemška vojska ima nalogo, da v vsakem primeru varuje varnost in prepreči, da bo Bolgarija žoga tujih interesov.

Glede nadaljnega bolgarskega stališča do ostalih balkanskih držav izjavljajo v Berlinu, da bo ostala Bolgarija v dobrih odnošajih z vsemi sosedi, med katerimi je tudi Grčija. Za to je značilna, kakor izjavljajo v Berlinu, izjava predsednika bolgarske vlade Fileva na Dunaju, ko je to v prisotnosti grofa Ciana, von Ribentropa in Ošime slovesno izjavil in obljubil.

Glede glasov, ki so se razširili, da je Grčija prosila za posredovanje v italijansko-grškem sporu, izjavljajo uradni krogi v nemškem zunanjem ministertvu, da grška vlada ni storila nikakih takšnih korakov niti v Nemčiji niti potom drugih držav. V Berlinu poudarjajo, da nemško-grški odnošaji niso dobri od takrat, ko je Grčija stopila na stran Anglije. Med Grčijo in Nemčijo vladajo v diplomatskem pagledu samo službeni odnošaji.

Angleški poslanik je 4. t. m. zapustil Sofijo, varstvo angleških interesov je prevzel ameriški poslanik, ni pa Anglija še v vojnem stanju z Bolgarijo.

Pretekli dne je bil v Ankari in v Atenah angleški vojni minister Eden z generalom Dillom. Dosegel je soglasnost. Nato je Turčija zaprla Dardanele.

Vodja rajha Hitler je poslal v Turčijo posebno pomirilno izjavo predsedniku turške republike, ki mu je bila oficijelno izročena.

Plačajte naročnino!

Naša čisto domača zavarovalnica za vse vrste zavarovanj je edinole

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Požar - Življenje - Posmrtnina - Doga - Starostna preskrba - Avtomobili - Vlomska tatvina - Nezgode - Jamstvo - Steklo - Zvonovi. — Člani prejemajo mesečnik „Našo moč“.